

INTERNATIONALE DAG TEGEN RACISME EN DISCRIMINATIE *

LESBRIEF
21 MAART



DEN
HAAG
MELDT
DISCRIMINATIE

Centrum 16 • 22

Zelf • Bewust • Samen • Leven

Beste leerkracht/docent,

Graag bieden wij u dit lesmateriaal aan om met uw leerlingen extra aandacht te geven aan de onderwerpen gelijkheid, racisme en discriminatie. Op deze manier kunt u samen met ons de spotlight zetten op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie.

Het doel van deze lesbrief is om samen met leerlingen in groep 8, de onderbouw en de bovenbouw voortgezet onderwijs bewust te maken van de onderwerpen discriminatie en racisme, uitsluiting en ongelijkheid en in te gaan op hun beleving, ervaring en bewustwording op deze thema's.

Het uitgangspunt van deze lesbrief is Artikel 1 van de Nederlandse grondwet:

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Wij hopen hiermee u te inspireren het gesprek met uw leerlingen aan te gaan en wensen u veel plezier!



DE LESBRIEF BESTAAT UIT DRIE KEUZEMODULES:

MODULE 1

WAT WEET JIJ?

De begrippen discriminatie, racisme, uitsluiting en ongelijkheid worden behandeld aan de hand van een kennisquiz 'Waar of niet waar?' en door het maken van een collage.



MAATWERK

De werkvormen van de drie modules zijn onderling inwisselbaar, zodat u voor uw klas(sen) op maat en naar wens of niveau zelf een les kunt samenstellen.

MODULE 2

WAT VIND JIJ?

Mening vormen en bijstellen door middel van casussen en een 'Kris -Kras-spel'.



DUUR

Bij elk onderdeel is een tijdsindicatie aangegeven. De tijdsinvestering voor een complete module is een blokkuur.

MODULE 3

WAT DOE JIJ?

Kom in actie!



VIDEO

Bij elke keuze is de introductie het filmpje '21 Maart' waarin Haagse jongeren hun ervaringen met Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet vertellen. Dit filmpje duurt 1,5 minuut. > [Klik hier](#)



21 maart is de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie. Deze dag is door de Verenigde Naties ingesteld naar aanleiding van het bloedbad in Sharpeville in Zuid-Afrika op 21 maart 1960, waarbij de politie het vuur opende op een groep mensen die demonstreerde tegen de apartheid.

In 1966 riep UNESCO 21 maart uit tot Dag tegen Racisme en vanaf die tijd worden mensen aangezet zich tegen racisme te verzetten.



MODULE 1

WAT WEET JIJ?

START/INTRODUCTIE / 5 MIN

Het filmpje '21 maart' is gemaakt om de bewustwording van jongeren te vergroten op het gebied van racisme en discriminatie in de samenleving. U kunt ervoor kiezen deze begrippen van tevoren of na afloop te duiden en uit te leggen.

NABESPREKEN / 15 MIN

Eerste indruk van de leerlingen en algemeen bespreekbaar maken onderwerp.

BEGRIPPENLIJST



DISCRIMINATIE =

Ongeoorloofd onderscheid maken op grond van bepaalde kenmerken zoals ras, geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid.



RACISME =

Opvatting dat mensen met een bepaalde huidskleur beter zouden zijn dan mensen met een andere huidskleur.



UITSLUITEN =

Weren, uitsluiting van deelname.



ONGELIJKHEID =

Het voortrekken van de een en het achterstellen van de ander bijvoorbeeld op basis van ras, geslacht, taal, geloof of seksuele oriëntatie.

Bron: Nederlands woordenboek Van Dale

Toch is de beleving of ervaring van deze woorden voor bijna iedere persoon anders. Daarom is het moeilijk om deze begrippen goed uit te leggen. Door vragen te stellen over eigen ervaringen en ideeën van leerlingen op deze vier terreinen, kan er een voorstelling gemaakt worden van deze begrippen.

NABESPREEKVRAGEN

- Kun jij in je eigen woorden uitleggen waar Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet over gaat?
- Ben jij zelf wel eens gediscrimineerd of uitgesloten geweest? Of ken je anderen die zo iets hebben meegemaakt?
- Hoe groot denk je dat dit probleem is in de samenleving?
- Wat kun je doen als je te maken krijgt met uitingen van discriminatie en racisme?
- Heb jij zelf wel eens iemand, of een groep mensen gediscrimineerd?
- Wat is denk jij de oorsprong van discriminatie, racisme, ongelijkheid en uitsluiting? En wat is er tegen te doen?

KENNISQUIZ / 20 MIN

Deze korte quiz is bedoeld om de huidige kennis te testen, maar ook om aan te sporen tot verdieping en onderzoek.

U kunt er voor kiezen de ruimte in twee kanten te verdelen: 'Waar' en 'Niet waar'. Na een vraag kunnen de leerlingen als antwoord aan de kant van hun keuze gaan staan. Als iedereen een keuze heeft gemaakt geeft u het goede antwoord.

WAAR OF NIET WAAR?

1. De slavernij is in Nederland afgeschaft op 1 juli 1863.
Waar. *Op 1 juli 1863 werd slavernij officieel afgeschaft in Nederlands belangrijkste slavenkolonie Suriname. *)*
2. Als werkgever mag je een werknemer ontslaan omdat deze zwanger is.
Niet waar. *Iemand ontslaan vanwege zwangerschap of zwangerschapsverlof is discriminatie op grond van geslacht.*
3. Een werkgever mag een student voor een stageplek weigeren vanwege de naam van de student of achtergrond van de student.
Niet waar. *Er mag geen onderscheid gemaakt worden op grond van naam of achtergrond. NB: Wat wel waar is, is dat deze jongeren gemiddeld vier keer vaker moeten solliciteren dan hun medestudenten.*
4. Voetbalsupporters mogen tijdens een wedstrijd oerwoudgeluiden op de tribune maken.
Niet waar. *Je mag niemand uitschelden met een racistisch motief. Dit valt onder belediging en is dus strafbaar.*
5. Een werkgever mag een vrouw minder betalen voor hetzelfde werk dan een man.
Niet waar. *Iemand mag voor hetzelfde werk niet minder verdienen dan iemand van het andere geslacht. Wet gelijke behandeling M/V.*
6. Een school mag docenten en leerlingen weigeren op basis van seksuele geaardheid.
Niet waar. *Er mag geen onderscheid gemaakt worden op grond van seksuele geaardheid. Zie Artikel 1.*
7. Als je iemand discrimineert kun je in de gevangenis belanden.
Waar. *De zwaarste straf die iemand kan krijgen voor discriminerende uitspraken is een gevangenisstraf van 1 jaar. De straf wordt echter verdubbeld als het vaker voorkomt of door een groep wordt gepleegd. Maximale geldboete 8.700 euro.*
8. Je mag ook melding maken van discriminatie voor een ander.
Waar. *Bij 'Den Haag Meldt' kun je voor jezelf of iemand uit je omgeving melding maken van wat er is gebeurd.*
www.denhaagmeldt.nl

*) Door de dreigende afschaffing van de slavernij werden de vrijgemaakte slaven gedwongen door de plantagehouders nog tot 1 juli 1873 op de plantages te blijven werken. Ze kregen betaald, maar de vrijheid om te vertrekken en te doen wat zij zelf zouden willen ging pas 10 jaar later in. In de tussentijd kon worden gezocht naar nieuwe arbeiders. De plekken van de tot slaaf gemaakten werden uiteindelijk ingevuld door zogenoemde 'contractarbeiders', die vooral afkomstig waren uit Brits-Indië, Java en China.

COLLAGE MAKEN / 30 MIN

Met deze werkvorm gaan uw leerlingen op een creatieve manier aan de slag. De leerlingen kunnen individueel of in groepjes werken. De opdracht is om een collage te maken over de vraag: "Wat doet discriminatie met jou?" De leerlingen gebruiken foto's

en teksten uit tijdschriften of van internet en maken een collage. (NB: Benadruk dat ondanks Artikel 1 van de Nederlandse Grondwet discriminatie en ongelijkheid nog steeds voorkomt.)

Na afloop presenteert iedere leerling of ieder groepje de collage aan de groep.

Vragen kunnen zijn:

- Wat wil je duidelijk maken met je collage?
- Waarom heb je gekozen voor deze foto's en teksten?
- Welke foto en/of tekst spreekt jou het meeste aan?
- Wat moet er volgens jou veranderen?
- Wat is de boodschap die je over 21 maart wilt meegeven aan ons?

AFSLUITING / 5 MIN

- Een korte samenvatting van wat er tijdens de les is besproken.
- De leerlingen informeren over het Meldpunt Discriminatie: 'Den Haag Meldt'. www.denhaagmeldt.nl



MODULE 2 WAT VIND JIJ?

START / INTRODUCTIE / 5 MIN

Het filmpje '21 maart' is gemaakt om de bewustwording van jongeren te vergroten op het gebied van racisme en discriminatie in de samenleving. U kunt ervoor kiezen deze begrippen van tevoren of na afloop te duiden en uit te leggen.

NABESPREKEN / 15 MIN

Eerste indruk van de leerlingen en algemeen bespreekbaar maken onderwerp.

CASUSSEN / 30 MIN

Vijf casussen die in groepjes doorgenomen en later plenair besproken worden.

CASUS 1

Tijdens een sollicitatieprocedure wordt aan de vrouwelijke sollicitanten gevraagd of ze een kinderwens hebben, aan de mannelijke sollicitanten niet. Jij bent één van die vrouwen... wat zeg je?

CASUS 2

In de tram wordt iemand bekeurd vanwege het reizen zonder geldig vervoersbewijs. De controleur maakt opmerkingen over de afkomst van de betreffende passagier. Voel jij je geroepen er iets van te zeggen. Zo nee, hoezo niet? Zo ja, wat zeg je? Wat doe je?

CASUS 3

Op school is er veel sprake van groepsvorming. Niet zozeer jongens en meisjes of mensen met dezelfde interesses maar gelinkt aan afkomst, ras of geloof. Ook al passen de mensen van

'dezelfde club' niet bij je, bij andere clubs word je uitgesloten. Wat zou je kunnen doen om dit te veranderen?

CASUS 4

Het klaslokaal waar je les hebt is niet uitgerust met apparatuur om je dove klasgenoot te ondersteunen. Andere lokalen wel. Als alternatief mag je klasgenoot iets voor zichzelf doen dat lesuur. School kan onmogelijk voor één leerling het hele rooster omgooien. Wat vinden jullie?

CASUS 5

Op je stageplek mag iedereen met een geloofsovertuiging de tijd nemen om te bidden en tijd te nemen hun geloof of levensovertuiging te belijden. Heb jij daar als boeddhist ook recht op? Hoe zou jij dit ter sprake brengen op je stageplek?

(NB: Goed om te weten; volgens de wet gelijke behandeling heb je er recht op, want levensbeschouwingen hebben precies dezelfde bescherming als geloof.)

'KRIS-KRAS-SPEL' / 15 MIN

(Zet de tafels en stoelen aan de kant, zodat er voldoende loopruimte is in het klaslokaal voor de leerlingen)

De leerlingen lopen door elkaar door de ruimte en op uw teken stoppen ze en gaan in gesprek met diegene die tegenover hen staat. Dan geven ze om de beurt antwoord op de volgende vragen:

- Noem 2 dingen aan jou waardoor je gediscrimineerd of uitgesloten kan worden.
- Hoor jij bij een groep? Bij welke groep?
- Discrimineer jij wel eens?
- Wat vind jij van Artikel 1?
- Als jij zou mogen stemmen, op welke partij dan en waarom?
- Ben jij ooit uitgesloten, gediscrimineerd of heb je last gehad van ongelijkheid of racisme?

AFSLUITING / 5 MIN

- Een korte samenvatting van wat er tijdens de les is besproken.
- De leerlingen informeren over het Meldpunt Discriminatie: 'Den Haag Meldt'. www.denhaagmeldt.nl



MODULE 3 WAT DOE JIJ?

ACTIE: ALS GROEP, KLAS, SCHOOL OF SCHOOLOVERSTIJGEND, INDIVIDUEEL.

START / INTRODUCTIE / 5 MIN

Het filmpje '21 maart' is gemaakt om de bewustwording van jongeren te vergroten op het gebied van racisme en discriminatie in de samenleving. U kunt ervoor kiezen deze begrippen van tevoren of na afloop te duiden en uit te leggen.

NABESPREKEN / 15 MIN

Eerste indruk van de leerlingen en algemeen bespreekbaar maken onderwerp.

CALL TO ACTION

Creëer bewustzijn over dit onderwerp door een actie bedenken. Bijvoorbeeld een activiteit organiseren voor een bepaalde doelgroep: peers, ouders, buurtbewoners etc. met een positieve insteek zoals gelijkheid.

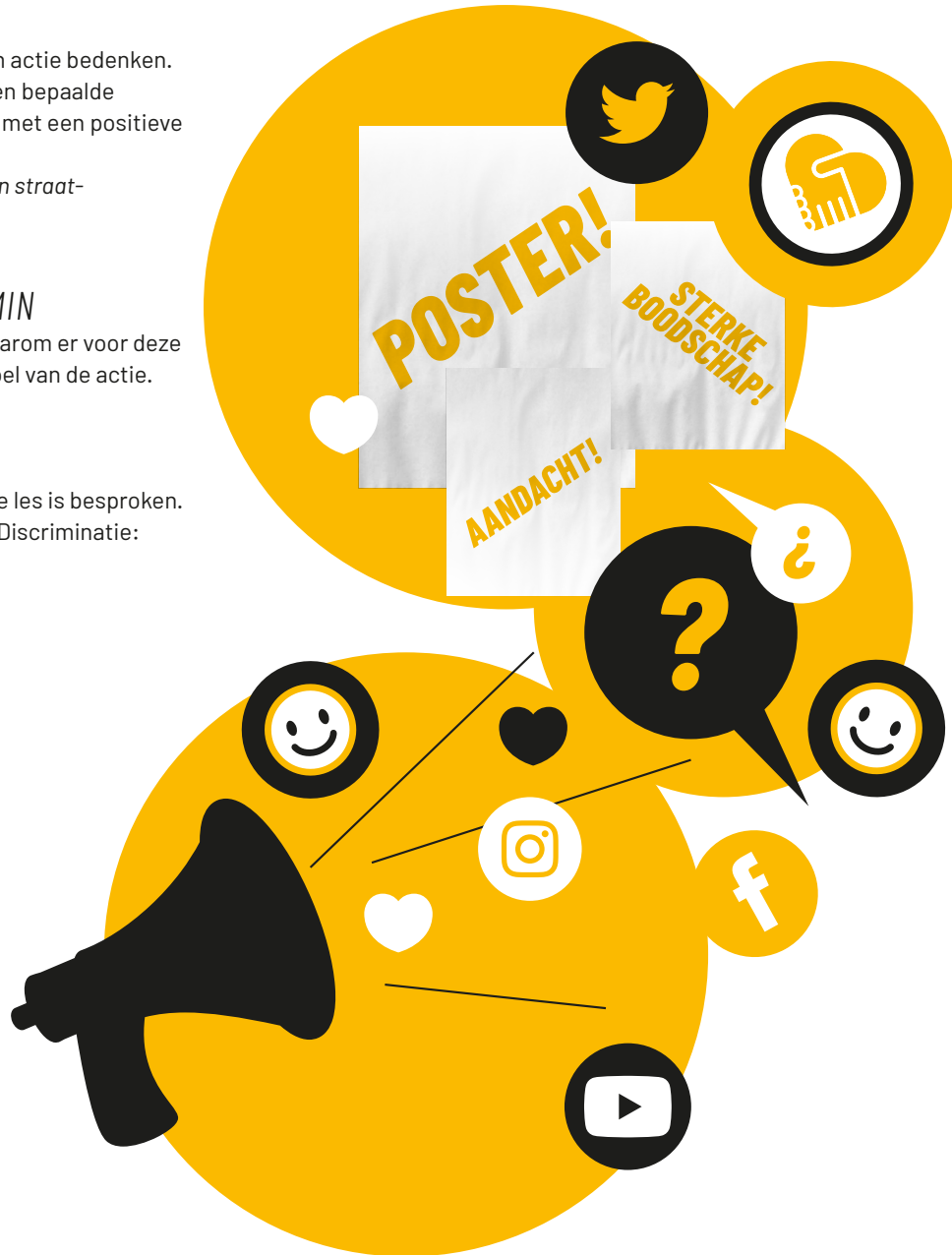
Suggesties: posters maken, vragen verzinnen en straat-interviews houden over het onderwerp.

PRESENTEREN ACTIEPLAN / 30 MIN

Uit deze presentatie moet duidelijk worden waarom er voor deze vorm gekozen is, wat de doelgroep is en het doel van de actie.

AFSLUITING / 5 MIN

- Een korte samenvatting van wat er tijdens de les is besproken.
- De leerlingen informeren over het Meldpunt Discriminatie: 'Den Haag Meldt'. www.denhaagmeldt.nl

**COLOFON**

Deze lesbrieven en film zijn ontwikkeld door Centrum 16•22 in opdracht van de gemeente Den Haag.

Gemeente Den Haag
www.denhaag.nl/nl.htm

Den Haag Meldt
www.denhaagmeldt.nl

Centrum 16•22
www.centrum1622.nl

Lois Nieuwenhoven-Knegtmans (film)
www.loisnewmedia.nl

Carrie Zwarts (vormgeving)
carrie@carriezwarts.nl

Verder aanbod voor bewoners, leerlingen en scholen:

Met Andere Ogen
Een interactieve virtual reality beleving die inwoners van Den Haag met elkaar in gesprek brengt over anders zijn en erbij horen.
www.metandereogen.info

Den Haag Meldt
Meldpunt en hulp bij meldingen van discriminatie en racisme.
www.denhaagmeldt.nl

Project Mij en MIJ jr.
Interactieve projecten van Centrum 16•22 over identiteit voor groep 7,8 en VO.
www.centrum1622.nl/thema/identiteit